Time- 3.00 HOURS MARKS-75

NB: - 1) All questions are compulsory.

- 2) All questions carry equal marks.
- 1. State the role of Technical Educational in rural development.

 $\cap R$

Explain the concept of population explosion and write the causes of population growth.

2. State the various types of Transport and explain the significance of transport in rural development.

OR

What is meant by Infrastructure Facilities? State the nature of Infrastructure Facilities.

3. State the role of Krishi Vidnyan Kendra in rural development.

OR

State the various types of nontraditional energy sources.

4. State the various types of Smokeless Chulhas.

OR

Explain in detail advantages of Agriculture Extension Education in rural development.

- 5. Write short nots on any two of the following.
  - a) Vocational Education for rural Development.
  - b) Electronic media.
  - c) Primary Health Centre.
  - d) Reasons of Migration.

******

मराठी रूपांतर

वेळ- तीन तास गुण - ७५

सूचना:- १. सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत.

२. या प्रश्नाना समान गुण आहेत.

१. ग्रामीण विकासात तांत्रिक शिक्षणाची भूमिका सांगा.

किंवा

लोकसंख्या विस्फोटाची संकल्पना विशद करा आणि लोकसंख्यावाढीची कारणे लिहा.

२. वाहतुकीचे विविध प्रकार सांगून ग्रामीण विकासात वाहतूक व्यवस्थेचे महत्त्व स्पष्ट करा.

किंवा

पायाभूत सुविधा म्हणजे काय? पायाभूत सुविधांचे स्वरूप सांगा.

३. कृषी विज्ञान केंद्राची ग्रामीण विकासातील भूमिका विशद करा.

किंवा

अपारंपरिक ऊर्जा साधनांचे विविध प्रकार सांगा.

४. निर्धूर चुलींचे विविध प्रकार सांगा,

किंवा

ग्रामीण विकासात कृषी विस्तार शिक्षणाचे फायदे सविस्तर लिहा.

- ५. खालील पैकी कोणत्याही दोहोवर टिपा लिहा.
  - अ) ग्रामीण विकासासाठी व्यवसायिक शिक्षण.
  - ब) इलेक्ट्रॉनिक प्रसार माध्यमे.
  - क) प्राथमिक आरोग्य केंद्र.
  - ड) स्थलांतराची कारणे.

******